

Iani Novák
poetae Moravi

Iani Novák

poetae Moravi

versus selecti

Collectanea
in occasione Seminarii Brunensis
a. D. 1995° Brunae
in Instituto Studiorum Classicorum Facultatis Philosophicae
Universitatis Masarykianae
a Petro Peňáz edita

*Natus usi dictumst. Veneris cum mensis Aprilis
octavum coepit iam reservare diem,
spes magis ai – factor – iam sollicitudo parentum,
quorum sub cura crescere dulce fuit.
Martini, Copland atque alii clarique magistri
me docuere artem, quos meminisse iuvavi.
Exsul post partam rapam terras peragrabam
uxorem, natas, per loca multa iratens.
Gaudiaque et multis – sic sors humana – dolores
perpessi, tamen ut victimas. Hoc sauis est.*

Ludicra

plena luna
amico iosepho berg musicu praestantissimo

in plenilunio
cano
etiam canis canit
in plenilunio
in plenilunio
canimus ego atque canis
canis et tu in plenilunio?
io!
unio mei atque canis
in plenilunio!
et lurida luna
lustrat
lumine lugubri
lustra luparum
dum
canis ululat
et ulula canit
et ego cano
et canis canit
et ulula ululat

ululamus
ad lunam lupatam
ad lupam lunatam
o lu lu
o lu lu
in plenilunio
o lulu
puella bella
bellua bellula
in cella
ubi lubet luctari
in ludo amoroso
in ludo mammoso
in plenilunio

ai ai a
aeaea in insula
munivit se herba moly
sedet in gramine molli
ai ai a
aeaea in insula
pisciculos tutus capiat
neque bellam circen spectat
ai ai a
aeaea in insula
ni fecisset ita spurcum
pro patrone haberemus porcum
ai ai a
aeaea in insula

cantilena aeacae
pronuntiationis „mediae“ amatoribus

sirenae dulce cantabant
et sibyllae sibilabant
ai ai a
aeaea in insula
circulos circe ducebatur
ciceronem circinabat
ai ai a
aeaea in insula
ciceronem cincinnatum
qui ibi ibat piscatum
ai ai a
aeaea in insula
cave bone cicero
porcum ex te finxero
ai ai a
aeaea in insula
audita re inaudita
cicero dixit non ita

oratio philippica
in fi! lippum inimicum

di te perdant
et commandingant
latrator impudissime
trifurcifer spurcissime
amoenitas porcorum
festivitas luporum
margarita latiriarum
flos et sidus cloacarum
decus sterquilini
signifer flagitii
lumen stultiae
culmen nequiae
et cetera
et cetera
quae ex tua cucurbita
sunt nata atque prodita
hae merdas meras redolent
comparis tuos oblectent

ad tuum garritum
ad tuum grunatum
hoc est responsum turum:
per nasum tibi oculum
emunge (audi) plautulum)
et mihi linge cultum

umbellata
abit per prata

per hoc unum benefactum
quamquam in somnio peractum
spero benignum fore
ex maximi iudicis ore
ultimum profatum

Somnium

numinibus pacanis

nassiterne caelestes
aqua devonunt pluentes
et ego solus in via
cum nigra umbella mea
ex longinquo vadit femina
venusta facie splendida
zona est caerulea
quam actum cognovi
et cognitam salutavi

(novi eam a pueris
— est mihi memoria dulcis —
cuius imagine colorata
paries erat ornata
nostri cubiculi)
ave ave maria
quoniam in hac pluvia?

lapurdum fili proprio
ut appaream populo
rogavi divinam pueram
ut sumeret meam umbellam
ad imbreu arcedum
ad caput tegendum
fecit grata
et mi dulce arridens

Somnium

hendecasyllabis expressum

caelestes en aquam usque nassiterne
noctem iam vomitant dienque totum
umbella bene tecus ambulatum
incedo nihil imbris morandus.
qua sit, quam video obviam mihi ire?
splendentem faciem, stolidam albicanem,
zonam caeruleam, manum, saturam
contemplor, dominamque virgininemque
cognosco (puer intuebar olim
antiquam eius imaginem decoram
pendentemque super cubile matris)
prono corpore profero salutem:
„salve, sancta parens, ave, maria!
quoniam, quo?“ modo curiosus inquam
„imbrem nil metuis nihilque venum?“
„praesentatum ego me hinc eo lapurdum“
respondebat mihi melle vocis aures
implens. En stupefactus illico asto
umbellamque meam offero atque dextra
divinae cito porrigo pueriae.
arridet mihi dulce perque prata
umbellataque pergit ire grata.
caelestes simulae pluant aquas et
solus vado iterum nihilque curo,

nil umbella opus est mihi, sit imber
qualscumque, animo atque corde laetor.
in somnis benefactum hoc est peractum,
at spero tamen esse profuturum
mi perquam misero nimisque egeno,
cum pensaverit ultimus bonusque
index in trutina meos amores

reboant litora
pluit in insula

Absconditus
sub papillae umbella
sub puellae pupilla
auscultula
quomodo personet
pluvia symphonia.

Suaviloquia

ionici quibus ver salvere iubetur
Veniet ver violarum varia veste venustum
valide viva exilla vibrans, ver violens
virginibus, vestra voluptas.

Veniet ver veniet, vivificans vos veluti
verbere virgæ, virides visite valles, veteres
verritate vepres: veniet ver.

Veniet ver: vigilare et Venerem versicolorēm
vellementer venerantes valida voce vicissim
vocitate: eia, ave ver!

pluviae
Pluit:
tinxius pluientes
pluviae timientes
prostrepunt nemora

Anna perenna

Amo Annam
ut dixi iam
sed nondum habeo hanc rem certam
sciatne Anna anne Anna nesciat
me amare eam
ab talis usque ad comam
nec me nosse aliam
tam bella tamque lepidam
et velle me totam
et corpus atque animam.

Obsecro amoris deam
flagito deam auream:
O Venus
protensus
fac mihi eius copiam
faciem vide sis meam
afflictam atque pallidam
fac ut denuo viream
noli me perdere misere
sed benignitas tua efficiat
ut mihi commode
annare perennareque liceat.

basis basianda

Laudo crura meae pueræ
laudo crura capreæ tenellæ:
O columnas proceras,
caules floris odorati,
o furculam delicatam,
sub qua volup est pati!
Laudo et vos,
nidula poplitum
basis dulcibus implenda,
meimelia geniculorum
palnis mulcentibus tegenda,
talos et tereticulos,
quibus ludere,
quos disicere ut queam assidue,
deas oro et deos.
Quando mihi venietis,
o crura bella
dulcissima coniuncta fibula?

suaviloquia

Has blandas voculas
susurro meae pueræ
amore iam penetrante
in cordis medullas:
O mea bella bellula
mea anima animula
vita vitula
mellita mellitula
amabilis amicula
(iam deme de te amicula!)
gemella gemmea mea gemmula

(michi perpetuo pullula!)

mea garnula margarinula
mea hilaris hirundula
mea cervula protervula
mea pila papillula
mea pulpa palpata
mea oculata stellula
mea credula acredula
mea fidula fidula
mea pellicens pellicula
mea carnalis voluptatula
mea animalis deliciola
item
cordis piratula
amoris doctricula
cupidinis cultricula
corporis salvaticula
basiorum iaculatrixcula
dearum sororcula
item
meus gallinaceus pullus
meus pruhus ocellus
meus bipedalis sciurus
meus lepidus lepusculus
item
o neum
verculum
corculum
osculum
caelulum
vinulum
iuseulum
scortulum
melculum
fragulum
pirulum
bonulum
magnulum

item
o mi pulchelle
ocelle
mi foscule
lectule
nidule
vidule
titule
tunule
item
o mea Venus venustula
mea Delia delicatula
mea proserpens Proserpinula
mea Musa muscula
mea Sappho sapientula
mea Galla galilimula
mea Flora floridula
Aurora roridula
Amaryllis amarula
mea Anna an nulla
et altera tantula
et alia talia.

Iitaniae

O corbis venustatum
o vas voluptatum
nasierna gratiarum
sedes sancta Musarum
patina belliorum
poculum amoris liquorum:
ante ianuam tuam sto
at iamnam tuam pulso
et ianuam tuam verbero
et ianuam tuam arieto:

subter cilia tua intromitte me
inter labia tua intromitte me

in cortem dentum intromitte me
in nidum luscinarum intromitte me
in dives montium intromitte me
in tentoria Cupidium intromitte me
ad astra summittatum intromitte me
in densa silvarum intromitte me
in lucum luxuriarum intromitte me
inter marmora columnarum intromitte me
inter roscida sulcorum intromitte me
inter rosaria deliciarum intromitte me
inter odores cinnamami intromitte me
in spumas marinas intromitte me
in molas triticeas intromitte me
in ah... intromitte me
intromitte me intromitte me!

pherecratei de fine versificandi

Exegi monumentum hoc
(ignoscas mihi, Horati!)
nugatorium ineptum
et fortasse et iniquum
annales quoque versus
(factos Annae ad honorem)
lascivos et amores.
Factumst. Non pudent horum,
verum iam satis est nunc.
Nonnulli tamen insunt
missus, quos ego nolim.
melita ut legit Anna
caste mi veneranda.
Qua re, candide lector,
noli ostendere, amabo,
Annae carmina nostra!
Si autem feceris istud,
nigreseat tibi — scis quid!

alii versus

Furens tympanotriba
(vv. 14-25, 68-86)

Factum est ecce diem ante ter quaternum
Septembres — niger est dies — Kalendas:
ut fures bene nocte se legentes
cum satellitibus suis in armis
turba barbara turpis et ferox et
saeva sordida milium rubrorum
invasit patriam meam quietam,
abundant ubi aquis amoena prata,
veris flos ubi floret atque vernal,
in saxis ubi pinus et susurrat,
terram mellifluam diisque grataam,
invasit spoliavit occupavit.

Nunc pauper fugitus et vagans, nunc
exspes et patria domoque ego exsul
vocem tollo nimis dolore fractam
et raucam nimis atque exasperatam,
vocem tollo tamen furenter atque
tundo tympana turturesque turbo,
tundo tympana, torpet et manus iam,
usque at tympana tundo ego tonanter
crebris verberibus ciens severos
versus verbaque veritatem amaram:
o gentes, populi, cavete, et omnes,
qui ius fasque fragrans opusque pacis
vitam liberam amatiss atque rectam
percauti sitis, et cavete rursum:
per terras, maria, arduosque caelos
ambit Russa manus, manus cruenta,
pestiem, perniciem serens ubique,
ambit continuoque et appropinquat:
proximus partes videite iam ardet!

Canticum sonorum XII

Nox erat, somnos strepitus fugarunt:
surge, o cives, oculis videte:
hospties venere, vehunctque pacem
in cataphractis.

incipitas cernis apum coronas
de favo dulci nimium timentes,
cum rapax et mellivorax adest fur
perditor Ursus.

iam tuas calces utinam viderem
se auferentes hinc tua et, Urse, terga
versa, et ardentes oculos, at illos
postiores.